

Завезені тварини в період акліматизації мали знижену відтворну здатність, схильність до гінекологічних захворювань і захворювань кінцівок. Коефіцієнт відтворної здатності в групах тварин племзаводу “Червоний шахтар” був нижчий оптимального (оптимальне значення КВС приймали за 1,0) і знаходився в межах 0,73-0,85. Групи імпортованих корів племзаводу “Чумаки” мали значно кращу відтворну здатність, їх коефіцієнт відтворної здатності був у межах 0,85-0,93.

Висновки. Оцінка голштинської худоби свідчить в цілому про її високий генетичний потенціал продуктивності. За належних умов годівлі й утримання тварини досить добре акліматизуються в умовах степу України, про що свідчать показники молочної продуктивності корів племзаводу “Чумаки”.

Голштини трьох груп німецької селекції мали найдовшу тривалість продуктивного використання. Скорочення періоду використання високопродуктивних корів пов’язано з більш високими вимогами цих тварин до умов годівлі та утримання. У процесі акліматизації голштини мали задовільну відтворну здатність.

Бібліографічний список

1. Буркат В.П. Використання голштинів у поліпшенні молочної худоби. – К.: Урожай, 1988. – 105 с.
2. Генетика, селекция и биотехнология в скотоводстве /Зубец М.В., Буркат В.П., Мельник Ю.Ф. и др. – К.: БМТ, 1997. – 722с.
3. Ружевский А.Б. Голштино-фризы при чистопородном разведении и скрещивании // Вестник сельскохозяйственной науки. – 1983. - № 2. – С.89-97
4. Красота В.Ф., Лобанов В.Т., Джапаридзе Т.Г. Разведение сельскохозяйственных животных – 2-е изд, перераб. и доп. – М.: Колос, 1983. – 413 с.
5. Розведення сільськогосподарських тварин з основами спеціальної зоотехнії /Засуха Т.В., Зубець М.В., Сірацький Й.З. і ін. –К.:Аграрна наука, 1999. – 512с.

Изложены результаты исследований продуктивных и воспроизводительных качеств импортных голштинских коров в процессе акклиматизации к новым экологическим и технологическим условиям.

Results of research of productive and reproductive traits in imported Holstein cows in the process of their adaptation to a new ecological and production environment are presented.

УДК 636. 4. 082. 11

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАВОДСЬКОЇ ЛІНІЇ БЕРИСЛАВЦЯ 4465 УКРАЇНСЬКОЇ СТЕПОВОЇ БЛЮЇ ПОРОДИ СВИНЕЙ

Ю.І.Шульга

Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф.Іванова “Асканія-Нова” –
Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства

Представлені дані по вивченню економічної ефективності використання свиней української степової білої породи нової заводської лінії в системах розведення в племінному і товарному свинарстві при внутрішньолінійних і міжлінійних кросах.

свині, українська степова біла порода, кроси ліній

Внутрішньолінійні і міжлінійні кроси ліній, які є основними методами чистопородного розведення в племзаводах, вимагають постійного вивчення поєднуваності ліній з метою пошуку і використання найбільш вдалих комбінацій [1-3].

Вирішуючи це завдання, співробітниками відділу свинарства разом з працівниками племзаводу “Славутич”, проведена багаторічна робота по створенню заводської лінії Бериславця 4465 української степової білої породи методом внутрішньопородної селекції.

Методика досліджень. Матеріалом для дослідження були тварини нової заводської лінії Бериславця 4465 української степової білої породи свиней в порівнянні з іншими лініями цієї ж породи – Асканія, Задорного, Степняка.

Тварини цих ліній є типовими для породи, за розвитком належали до класу еліта та першого класу. З материнського поголів'я було сформовано 10 груп, з них 4 контрольні (внутрішньолінійні поєднання Асканія, Задорного, Степняка та Бериславця), та 6 дослідних (міжлінійні поєднання цих ліній) по 15 голів у кожній групі. Свиноматок відбирали методом аналогів з урахуванням походження, віку, живої маси та класу. За кожною групою було закріплено по 3 кнури вищевказаних ліній.

З урахуванням витрат на розробку науково-технічного досягнення і їх впровадження річний економічний ефект визначали за формулою:

$$E_p = [(B_n - C_n) - (B_b - C_b)] \cdot O_n - Z_{вн},$$

де E_p – річний економічний ефект;

B_n, B_b – вартість валової продукції в реалізаційних цінах з розрахунку на одну голову (1 ц продукції) контрольних і дослідних груп;

C_n, C_b – витрати на утримання однієї голови (1 ц продукції) в контрольних і дослідних групах;

O_n – поголів'я свиней у досліді;

$Z_{вн}$ – затрати на розробку і впровадження науково-технічних досягнень з розрахунку на одну голову, грн.

Результати досліджень. У результаті проведених досліджень встановлено, що розведення нової лінії в породі значно підвищує продуктивність стада свиней. Дані визначення економічного ефекту від впровадження внутрішньолінійного і міжлінійного підбору лінії Бериславця наведено в таблиці 1.

Як свідчать дані, в цілому в дослідних групах (міжлінійні поєднання) було одержано вищі показники продуктивності за оплатою корму на 8,9%, масою гнізда в 2 місяці – на 13,9%, чистого прибутку з розрахунку на одну свиноматку – на 52,8%, рентабельності виробництва свинини – на 53,1%. Слід зазначити, що при внутрішньолінійному підборі пар більш ефективною була

лінії Бериславця, а при міжлінійному кросі кращими були матки лінії Задорного в поєднанні з кнурами лінії Бериславця.

У цілому річний економічний ефект від міжлінійного підбору пар порівняно з внутрішньолінійним становить:

$$E_p = (1106-708,3) - (968,2-708) \cdot 50 - 200 = 6680 \text{ грн.}$$

Оцінка нащадків лінії Бериславця 4465 за відгодівельними якостями, одержаних від внутрішньолінійного і міжлінійного підбору, вивчалась на 120 підсвинках з 1999 по 2000 рр. За цей період у контрольних та дослідних групах витрати корму на 1 ц приросту живої маси варіювали в межах 3,7-3,8 ц корм.од.

1. Економічний ефект відтворення внутрішньолінійних і міжлінійних кросів

Поєднання ліній	Оплата корму з урахуванням годівлі свиниматки, грн.	Жива маса гнізда у 2 місяці, кг	Одержано приросту живої маси від 1 поро- сяти віком 2 міс, кг	Собівартість вигодовування гнізда у 2 місяці, грн.	Вартість валової продукції гнізда у 2 місяці, грн.	Чистий прибуток з розрахунку на 1 свиниматку, грн.	Рентабельність, %
Внутрішньолінійний підбір							
Асканій × Асканій	21,4	172,1	17,7	710	907	197	27,7
Задорний × Задорний	20,5	183,2	18,2	707	952	245	34,6
Степняк × Степняк	20,6	179,7	18,1	709	947	238	33,6
Бериславець × Бериславець	18,7	202,6	19,0	706	1067	361	51,1
У середньому	20,3	184,4	18,2	708	968,2	260,2	36,7
Міжлінійний підбір							
Асканій × Бериславець	18,9	206,2	18,5	708	1087	379	53,5
Задорний × Бериславець	16,5	242,6	20,0	705	1278	573	81,2
Степняк × Бериславець	17,6	224,2	19,5	707	1181	474	67,0
Бериславець × Асканій	19,2	195,9	19,1	711	1032	321	45,1
Бериславець × Задорний	19,2	200,3	18,4	709	1055	346	48,8
Бериславець × Степняк	19,6	190,6	18,3	710	1004	294	41,4
У середньому	18,5	210,0	19,0	708,3	1106,0	397,8	56,2

У середньому за період відгодівлі продуктивність праці була на рівні 35,5 л юд.-год. на 1 ц приросту живої маси. Витрати коштів на утримання однієї голови на відгодівлі в середньому становили 2111,5 грн.

Середній вік досягнення живої маси 100 кг був у межах 185-187 днів. Собівартість одного кормодня на станції контрольної відгодівлі становила 1,13 грн., 1 ц приросту живої маси – 351 грн. У структурі собівартості 1 ц приросту живої маси питома вага кормів становила понад 57%, заробітна плата – 12,1%, інші прямі витрати – 8,4%, загально виробничі та загальногосподарські – 9,5%.

Економічну ефективність відгодівельних якостей нащадків лінії Бериславця при внутрішньолінійному та міжлінійному поєднанні наведено в таблиці 2.

Згідно з одержаними даними середній вік досягнення 100 кг живої маси в контрольних групах становив близько 188 днів, а при внутрішньолінійному поєднанні ліній Асканія та Степняка – відповідно 192,6 і 190,1 дня.

У дослідних групах скоростиглість нащадків була коротша порівняно з контрольними на 6,3 дня. Це дало змогу знизити собівартість виробництва 1 ц свинини по живій масі в дослідних групах та підвищити надходження чистого прибутку на 7 грн. порівняно з контрольними групами внутрішньолінійного підбору, а рентабельність відгодівлі молодняку збільшилась на 7%.

2. Економічна ефективність лінії Бериславця 4465 при різних поєднаннях на відгодівлі

Поєднання ліній	Середньодобовий приріст, г	Оплата корму, корм.од./ кг	Вік досягнення живої маси 100 кг, дні	Економія (-), перевитрати (+) днів при досягненні живої маси 100 кг	Собівартість 1 ц приросту живої маси, грн.	Чистий прибуток з розрахунку на 1 ц приросту живої маси	Рентабельність, %
Внутрішньолінійний підбір							
Асканій × Асканій	704	3,9	192,6	+7,6	359,4	167,6	46,6
Задорний × Задорний	712	3,8	187,8	+2,8	354,1	172,9	48,8
Степняк × Степняк	704	3,8	190,1	+5,1	356,6	170,4	47,8
Бериславець × Бериславець	750	3,8	180,3	-4,7	345,8	181,2	52,4
У середньому	718	3,8	187,7	+2,7	354,0	173,0	48,9
Міжлінійний підбір							
Асканій × Бериславець	753	3,8	181,3	-3,7	346,9	180,1	51,9
Задорний × Бериславець	774	3,7	179,2	-5,7	344,7	182,3	52,4
Степняк × Бериславець	763	3,7	180,0	-5,0	345,5	181,5	52,5
Бериславець × Асканій	737	3,8	185,0	-	351,0	176,0	50,1
Бериславець × Задорний	755	3,8	182,0	-4,7	345,8	181,2	52,4
Бериславець × Степняк	744	3,7	180,3	2,0	348,2	178,8	51,3
У середньому	754	3,8	181,5	-3,5	347,0	180,0	51,9

Річний економічний ефект відгодівлі молодняку лінії Бериславця при міжлінійному підборі порівняно з внутрішньолінійним поєднанням пар становить:

$$E_p = (527-347) - (527-354) \cdot 120 - 100 = 740 \text{ грн.}$$

Висновок. Використання свиней заводської лінії української степової білої породи Бериславця 4465 як батьківської форми в різних варіантах

розведення сприяло підвищенню продуктивності свиноматок, покращанню відгодівельних якостей одержаного приплоду та зниженню витрат на одиницю продукції.

Річний економічний ефект відтворювальних якостей тварин лінії Бериславця при міжлінійному поєднанні був вищий порівняно з внутрішньолінійним поєднанням на 6680 грн., або на 53%.

На відгодівлі річний економічний ефект при міжлінійних поєднаннях становив 740 грн., або був вищий порівняно з внутрішньолінійним на 4%.

Загальний економічний ефект від впровадження міжлінійного поєднання тварин лінії Бериславця становив 7420 грн.

Бібліографічний список

1.Крилова Л.Ф. Гетерозис унікальних поєднань: Міжвід. темат. наук. зб. "Розведення і генетика тварин".- Київ, 2002. – Вип. 36. – С.99-100.

2.Крылова Л.Ф. Высокопродуктивная сочетаемость линий. Совершенствование существующих и создание новых генотипов и технологий содержания свиней // Бел. НИИЖ ААН Республики Беларусь.- Жодино, 1995. – С. 39 – 41.

3.Крылова Л.Ф., Соловьев И.В. Внутрипородная сочетаемость линий // Свиноводство: Республ. межвед. темат. науч. сборник.– К.:Урожай, 1989. – Вип. 45.– С. 16–19.

Представлены данные по изучению экономической эффективности использования свиней украинской степной белой породы новой заводской линии в системах разведения в племенном и товарном свиноводстве при внутрилинейных и межлинейных кроссах.

Data on economic efficiency of application of Ukrainian Steppe White pigs of a new breeding line in breeding and commercial pig production, using line and interline breeding, are presented.